TEISINGUMO TEISMO (penktoji kolegija) SPRENDIMAS

2025 m. rugpjūčio 1 d.*

„Apeliacinis skundas – Ribojamosios priemonės, taikomos atsižvelgiant į padėtį Ukrainoje – Sprendimas 2014/145/BUSP – 2 straipsnio 1 dalies a ir d punktai – Apelianto pavardės įtraukimas į sąrašą dėl paramos Rusijos Federacijos veiksmams ar politikai prieš Ukrainą ir dėl materialinės ar finansinės paramos Rusijos sprendimus priimantiems asmenims – Apelianto neatsiribojimo ir pasyvaus elgesio pasekmės“

Byloje C-702/23 P

dėl 2023 m. lapkričio 16 d. pagal Europos Sąjungos Teisingumo Teismo statuto 56 straipsnį pateikto apeliacinio skundo

Gennady Nikolayevich Timchenko, gyvenantis Ženevoje (Šveicarija), atstovaujamas advokatų S. Bonifassi, T. Bontinck ir E. Fedorova,

apeliantas,

dalyvaujant kitai proceso šaliai

Europos Sąjungos Tarybai, atstovaujamai M.-C. Cadilhac ir V. Piessevaux,

atsakovei pirmojoje instancijoje,

TEISINGUMO TEISMAS (penktoji kolegija),

kurį sudaro kolegijos pirmininkė M. L. Arastey Sahún (pranešėja), teisėjai D. Gratsias, E. Regan, J. Passer ir B. Smulders,

generalinė advokatė L. Medina,

kancleris A. Calot Escobar,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį,

susipažinęs su 2025 m. balandžio 10 d. posėdyje pateikta generalinės advokatės išvada,

priima šį

* Proceso kalba: prancūzų.

Sprendimą

1 Apeliaciniu skundu apeliantas prašo panaikinti 2023 m. rugsėjo 6 d. Europos Sąjungos Bendrojo Teismo sprendimą *Timchenko / Taryba* (T-252/22, EU:T:2023:496; toliau – skundžiamas sprendimas), kuriuo šis teismas atmetė jo ieškinį, kuriuo prašoma visų pirma panaikinti, pirma, 2022 m. vasario 28 d. Tarybos sprendimą (BUSP) 2022/337, kuriuo iš dalies keičiamas Sprendimas 2014/145/BUSP dėl ribojamųjų priemonių, taikytinų atsižvelgiant į veiksmus, kuriais kenkiama Ukrainos teritoriniam vientisumui, suverenitetui ir nepriklausomybei arba į juos kėsinamasi (OL L 59, 2022, p. 1), bei 2022 m. vasario 28 d. Tarybos įgyvendinimo reglamentą (ES) 2022/336, kuriuo įgyvendinamas Reglamentas (ES) Nr. 269/2014 dėl ribojamųjų priemonių, taikytinų atsižvelgiant į veiksmus, kuriais kenkiama Ukrainos teritoriniam vientisumui, suverenitetui ir nepriklausomybei arba į juos kėsinamasi (OL L 58, 2022, p. 1) (toliau kartu – ginčijami pradiniai aktai), ir antra, 2022 m. rugsėjo 14 d. Tarybos sprendimą (BUSP) 2022/1530, kuriuo iš dalies keičiamas Sprendimas 2014/145/BUSP dėl ribojamųjų priemonių, taikytinų atsižvelgiant į veiksmus, kuriais kenkiama Ukrainos teritoriniam vientisumui, suverenitetui ir nepriklausomybei arba į juos kėsinamasi (OL L 239, 2022, p. 149), ir 2022 m. rugsėjo 14 d. Tarybos įgyvendinimo reglamentą (ES) 2022/1529, kuriuo įgyvendinamas Reglamentas (ES) Nr. 269/2014 dėl ribojamųjų priemonių, taikytinų atsižvelgiant į veiksmus, kuriais kenkiama Ukrainos teritoriniam vientisumui, suverenitetui ir nepriklausomybei arba į juos kėsinamasi (OL L 239, 2022, p. 1; toliau kartu – ginčijami aktai dėl palikimo sąrašuose), kiek ginčijami pradiniai aktai ir aktai dėl palikimo sąrašuose (toliau kartu – ginčijami aktai) su juo susiję, ir, be to, prašo priteisti jam neturtinės žalos atlyginimą, kurį jis patyrė dėl ginčijamų aktų priėmimo.

Teisinis pagrindas ir ginčo aplinkybės

2 Šios bylos faktinės ir teisinės aplinkybės išdėstytos skundžiamo sprendimo 2–18 punktuose. Nagrinėjant šį apeliacinį skundą jas galima apibendrinti, kaip nurodyta toliau.

Sprendimas 2014/145

3 Po 2022 m. vasario 24 d. Rusijos Federacijos ginkluotųjų pajėgų invazijos į Ukrainą Europos Sąjungos Taryba 2022 m. vasario 25 d. priėmė Sprendimą (BUSP) 2022/329, kuriuo iš dalies keičiamas Sprendimas 2014/145/BUSP dėl ribojamųjų priemonių, taikytinų atsižvelgiant į veiksmus, kuriais kenkiama Ukrainos teritoriniam vientisumui, suverenitetui ir nepriklausomybei arba į juos kėsinamasi (OL L 50, 2022, p. 1).

4 Pagal 2014 m. kovo 17 d. Tarybos sprendimo 2014/145/BUSP dėl ribojamųjų priemonių, taikytinų atsižvelgiant į veiksmus, kuriais kenkiama Ukrainos teritoriniam vientisumui, suverenitetui ir nepriklausomybei arba į juos kėsinamasi (OL L 78, 2014, p. 16), iš dalies pakeisto Sprendimu 2022/329 (toliau – Sprendimas 2014/145), 1 straipsnio 1 dalį fiziniams asmenims, atitinkantiems, be kita ko, šios dalies a ir b punktuose numatytus kriterijus, draudžiama atvykti į valstybių narių teritoriją ar vykti per ją tranzitu, o Sprendimo 2014/145 2 straipsnio 1 dalyje numatyta įšaldyti fizinių asmenų, atitinkančių, be kita ko, jos a ir d punktuose numatytus kriterijus, lėšas; šie kriterijai iš esmės identiški numatytiesiems
Sprendimo 2014/145 1 straipsnio 1 dalies a ir b punktuose.

5 Sprendimo 2014/145 2 straipsnio 1 dalis suformuluota taip:

„1. Visos lėšos ir ekonominiai ištekliai, kurie nuosavybės teise priklauso, kuriuos turi, valdo ar kontroliuoja:

a) fiziniai asmenys, atsakingi už veiksmus ar politiką, kuriais kenkiama Ukrainos teritoriniam vientisumui, suverenitetui ir nepriklausomybei arba į juos kėsinamasi, arba kuriais kenkiama stabilumui ar saugumui Ukrainoje arba į juos kėsinamasi, arba kurie trukdo tarptautinių organizacijų darbui Ukrainoje, ir tuos veiksmus bei tą politiką aktyviai remiantys ar įgyvendinantys fiziniai asmenys;

<…>

d) fiziniai arba juridiniai asmenys, subjektai ar organizacijos, kurie teikia materialinę arba finansinę paramą Rusijos sprendimus priimantiems asmenims, atsakingiems už Krymo aneksiją arba Ukrainos destabilizaciją, arba gauna naudos iš jų;

<…>“

Reglamentas Nr. 269/2014

6 2022 m. vasario 25 d. Taryba priėmė reglamentą (ES) 2022/330, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 269/2014 dėl ribojamųjų priemonių, taikytinų atsižvelgiant į veiksmus, kuriais kenkiama Ukrainos teritoriniam vientisumui, suverenitetui ir nepriklausomybei arba į juos kėsinamasi (OL L 51, 2022, p. 1).

7 Šiomis aplinkybėmis Reglamento (ES) Nr. 269/2014 dėl ribojamųjų priemonių, taikytinų atsižvelgiant į veiksmus, kuriais kenkiama Ukrainos teritoriniam vientisumui, suverenitetui ir nepriklausomybei arba į juos kėsinamasi (OL L 78, 2014, p. 6), iš dalies pakeisto Reglamentu 2022/330 (toliau – Reglamentas Nr. 269/2014), 3 straipsnio 1 dalies a ir d punktuose Taryba nustatė tuos pačius kriterijus, kokie nurodyti šio sprendimo 5 punkte, siekdama pagal Reglamento Nr. 269/2014 2 straipsnio 1 dalį įšaldyti lėšas ir ekonominius išteklius, be kita ko, priklausančius šiuos kriterijus atitinkantiems fiziniams asmenims.

Ginčijami aktai

Ginčijami pradiniai aktai

8 2022 m. vasario 28 d. Taryba, atsižvelgdama į padėties Ukrainoje rimtumą, priėmė ginčijamus pradinius aktus. Šiais aktais apelianto pavardė, pažymėta numeriu 694, buvo įtraukta į sąrašą, pridėtą prie Sprendimo 2014/145, ir tuo pačiu numeriu – į sąrašą, pateiktą Reglamento Nr. 269/2014 I priede, dėl toliau nurodytų motyvų:

„Gennady [Nicolayevich] Timchenko seniai pažįsta Rusijos Federacijos prezidentą Vladimir Putin ir yra dažnai apibūdinamas kaip vienas iš jo patikėtinių.

Jis gauna naudos iš ryšių su Rusijos sprendimus priimančiais asmenimis. Jis yra investicinės grupės „Volga Group“, turinčios portfelinių investicijų svarbiausiuose Rusijos ekonomikos sektoriuose, steigėjas ir akcininkas. „Volga Group“ svariai prisideda prie Rusijos ekonomikos ir jos vystymosi.

Gennady [Nicolayevich] Timchenko taip pat yra „Bank Rossiya“ akcininkas; šis bankas laikomas Rusijos Federacijos aukšto rango pareigūnų asmeniniu banku. Nuo tada, kai buvo neteisėtai aneksuotas Krymas, „Bank Rossiya“ atidarė filialus visame Kryme ir Sevastopolyje, taip įtvirtin[damas] jų integravimą į Rusijos Federaciją.

Be to, „Bank Rossiya“ priklauso didelė „National Media Group“ kapitalo dalis; ši grupė kontroliuoja televizijos stotis, kurios aktyviai remia Rusijos vyriausybės politiką siekiant destabilizuoti Ukrainą.

Todėl jis yra atsakingas už veiksmų ar politikos, kuriais kenkiama Ukrainos teritoriniam vientisumui, suverenitetui ir nepriklausomybei, rėmimą.

Taip pat jis yra atsakingas už finansinės ir materialinės paramos teikimą Rusijos sprendimus priimantiems asmenims, atsakingiems už Krymo aneksiją ir Ukrainos destabilizaciją, ir gauna naudos iš jų.“

Ginčijami aktai dėl palikimo sąrašuose

9 2022 m. rugsėjo 14 d. Taryba priėmė ginčijamus aktus dėl palikimo sąrašuose; juose apelianto pavardė palikta aptariamuose sąrašuose remiantis tais pačiais motyvais, kurie nurodyti pirmesniame punkte.

Procesas Bendrajame Teisme ir skundžiamas sprendimas

10 2022 m. gegužės 9 d. ieškiniu, kuris 2022 m. lapkričio 25 d. buvo papildytas pareiškimu dėl ieškinio patikslinimo, apeliantas paprašė Bendrojo Teismo panaikinti ginčijamus aktus, kiek jais jo pavardė įtraukta į asmenų, kuriems taikomos ribojamosios priemonės, sąrašą, ir atlyginti neturtinę žalą, kurią jis teigė patyręs dėl šių aktų priėmimo. Ieškinyje dėl panaikinimo jis, be kita ko, ginčijo Tarybos vertinimą, kad Sprendimo 2014/145 2 straipsnio 1 dalies d punkte numatytas kriterijus dėl materialinės ar finansinės paramos Rusijos sprendimus priimantiems asmenims (toliau – d kriterijus) ir šio sprendimo 2 straipsnio 1 dalies a punkte įtvirtintas kriterijus, susijęs su veiksmų ar politikos, kuriais kenkiama Ukrainos teritoriniam vientisumui, rėmimu (toliau – a kriterijus), buvo įvykdyti jo atžvilgiu. Jis manė, kad atlikdama šį vertinimą Taryba padarė akivaizdžių vertinimo klaidų.

11 Dėl d kriterijaus, susijusio, be kita ko, su fiziniais asmenimis, kurie teikia materialinę ar finansinę paramą Rusijos sprendimus priimantiems asmenims, atsakingiems už Krymo aneksiją arba Ukrainos destabilizaciją, arba gauna naudos iš šių sprendimus priimančių asmenų, skundžiamo sprendimo 97, 106 ir 108 punktuose Bendrasis Teismas konstatavo, kad iš bylos medžiagos matyti, pirma, jog apeliantas, V. Putin draugas, yra antras pagal dydį *Bank Rossiya* akcininkas ir šio banko pagrindinių akcininkų, žinomų dėl jų artumo su V. Putin, stabilaus branduolio dalis, todėl jo labai didelė įtaka priimant sprendimus šiame banke negali būti paneigta, ir, antra, kad buvo tikslių, konkrečių ir nuoseklių įrodymų, patvirtinančių, jog *Bank Rossiya* yra Rusijos Federacijos aukšto rango pareigūnų, įskaitant jos prezidentą V. Putin, asmeninis bankas.

12 Be to, skundžiamo sprendimo 109 ir 110 punktuose Bendrasis Teismas nusprendė: kadangi, be kita ko, ribojamosios priemonės nėra baudžiamosios sankcijos, jos gali būti taikomos fiziniam asmeniui dėl bendrovės, kurios akcininkas jis yra, padarytų veiksmų, jeigu jis daro labai didelę ar net lemiamą įtaką šiai bendrovei, ypač kai tokio akcininko užimamos pozicijos gali turėti įtakos šios bendrovės priimtų sprendimų turiniui. Taigi skundžiamo sprendimo 111 ir 114 punktuose jis iš esmės padarė išvadą, kad Taryba, nepadarydama vertinimo klaidos, galėjo nuspręsti, jog tarpininkaujant *Bank Rossiya*, Rusijos Federacijos aukšto rango pareigūnų asmeniniam bankui, apeliantas, kuris, viena vertus, negalėjo nežinoti, kad šis bankas teikia finansinę paramą V. Putin, ir, kita vertus, leido šiai faktinei padėčiai tęstis, nors turėjo teisę daryti įtaką šio banko sprendimams, ir, kaip matyti iš skundžiamo sprendimo 112 punkto, galėjo viešai atsiriboti nuo to paties banko vykdomos politikos arba perleisti savo turimas jo akcijas, pats teikė finansinę paramą Rusijos sprendimus priimantiems asmenims, atsakingiems už Krymo aneksiją ir Ukrainos destabilizaciją, šiuo atveju – V. Putin.

13 Dėl a kriterijaus, susijusio, be kita ko, su fiziniais asmenimis, atsakingais už veiksmus ar politiką prieš Ukrainą, arba remiančiais ar įgyvendinančiais tokius veiksmus ar politiką, Bendrasis Teismas visų pirma skundžiamo sprendimo 117 punkte priminė, kad šis kriterijus reiškia, jog turi būti nustatytas tiesioginis ar netiesioginis asmens arba subjekto veiklos ar veiksmų ir padėties Ukrainoje, dėl kurios buvo nustatytos nagrinėjamos ribojamosios priemonės, ryšys. Bendrasis Teismas pridūrė, kad pagal minėtą kriterijų reikia įrodyti, jog konkretus asmuo dėl jo elgesio yra atsakingas už veiksmus ar politiką, kuriais kenkiama Ukrainos teritoriniam vientisumui, suverenitetui ir nepriklausomybei arba į juos kėsinamasi. Toliau to sprendimo 118 punkte jis nusprendė, kad, atsižvelgiant į pateiktus įrodymus, *Bank Rossiya* rėmė Krymo aneksijos politiką, kaip tai suprantama pagal minėtą kriterijų. Galiausiai minėto sprendimo 120 punkte jis, atsižvelgdamas, be kita ko, į priežastis, nurodytas analizuojant d kriterijų, pažymėjo, kad Taryba galėjo pagrįstai manyti, jog apeliantas, elgdamasis pasyviai dėl *Bank Rossiya* paramos Krymo aneksijos politikai, pats rėmė veiksmus ir politiką, kuriais kenkiama Ukrainos suverenitetui ir nepriklausomybei.

14 Kadangi Bendrasis Teismas atmetė kitus apelianto ieškinio pagrindus ir prašymą atlyginti žalą, jis atmetė visą ieškinį.

Procesas Teisingumo Teisme ir šalių reikalavimai

15 Apeliantas Teisingumo Teismo prašo:

– panaikinti skundžiamą sprendimą,

– panaikinti ginčijamus aktus tiek, kiek jais jo pavardė įtraukta į prie šių aktų pridėtus sąrašus ir juose palikta, ir

– priteisti iš Tarybos bylinėjimosi abiejose instancijose išlaidas.

16 Taryba Teisingumo Teismo prašo:

– atmesti apeliacinį skundą ir

– priteisti iš apelianto bylinėjimosi išlaidas.

Dėl apeliacinio skundo

17 Grįsdamas apeliacinį skundą apeliantas nurodo du pagrindus, susijusius, pirma, su teisės klaida, kurią Bendrasis Teismas padarė aiškindamas d kriterijų, kai nusprendė, kad materialinė ar finansinė parama, kuriai taikomas šis kriterijus, galėjo būti įrodyta tuo, kad asmuo, kuriam taikomos ribojamosios priemonės, neprieštaravo subjekto, kuris laikomas tiesiogiai atsakingu už tokią paramą, priimtiems sprendimams, ir, antra, teisės klaida, kurią Bendrasis Teismas padarė aiškindamas a kriterijų, kai nusprendė, kad paramą, kuriai taikomas šis kriterijus, galima buvo įrodyti tuo, jog toks asmuo neatsiribojo nuo tokio subjekto politikos ir sprendimų.

Dėl pirmojo pagrindo

Šalių argumentai

18 Pateikdamas pirmąjį pagrindą apeliantas teigia, pirma, kad Bendrasis Teismas padarė teisės klaidą, nes, pažeisdamas taikytiną jurisprudenciją, pernelyg plačiai aiškino sąvoką „materialinė ar finansinė parama“, kaip ji suprantama pagal d kriterijų. Konkrečiai kalbant, skundžiamo sprendimo 111 punkte Bendrasis Teismas kaip vienintelį elementą, kuris jam leido padaryti išvadą, kad pats apeliantas teikė finansinę paramą Rusijos sprendimus priimantiems asmenims, nurodė, kad apelianto atsiribojimas nuo *Bank Rossiya* šiems sprendimus priimantiems asmenims suteiktos materialinės ar finansinės paramos politikos yra bent jau tylus pritarimas šiai politikai, taigi ir jos rėmimas, kaip tai suprantama pagal d kriterijų.

19 Šiuo klausimu Bendrasis Teismas, pažeisdamas apelianto teisę į gynybą, taip pat pakeitė ginčijamuose aktuose Tarybos išdėstytus motyvus savaisiais.

20 Be to, skundžiamo sprendimo 112 punkte pateiktas Bendrojo Teismo vertinimas prieštarauja Bendrojo Teismo jurisprudencijai, pagal kurią materialinė ar finansinė parama turi būti tam tikros kiekybinės ar kokybinės svarbos, kad Rusijos Federacija galėtų veiksmingai tęsti karines operacijas Ukrainoje, kaip, beje, matyti iš d kriterijumi siekiamų tikslų. Nagrinėjamu atveju tokios svarbos nėra, nes parama, dėl kurios kaltinamas apeliantas, yra tik netiesioginė parama, grindžiama ne aktais, bet teigiamo elgesio nebuvimu arba neatsiribojimu *a posteriori*.

21 Antra, apeliantas mano, kad Bendrasis Teismas neužtikrino, jog ginčijami aktai būtų pagrįsti pakankamai svariais faktais, nes neatsižvelgė į tai, kad Taryba nepateikė jokių įrodymų, pagrindžiančių teiginį, jog, kaip matyti iš skundžiamo sprendimo 106 ir 110 punktų, ji turi pakankamus įgaliojimus, kad kartu su kitais *Bank Rossiya* akcininkais galėtų daryti įtaką jo priimamiems sprendimams, todėl Bendrasis Teismas pateikdamas motyvus rėmėsi prezumpcija. Taigi apeliantas priekaištauja Bendrajam Teismui dėl to, kad šis neatsakė į jo argumentą, jog jis negalėjo daryti įtakos šio banko sprendimams, ir tik atmetė jo gynybą, nenurodydamas jokios priežasties, išskyrus tai, kad jis turėjo atsiriboti nuo minėto banko vykdomos politikos.

22 Galiausiai toks platus Bendrojo Teismo pateiktas d kriterijaus aiškinimas būtų leidęs Tarybai nustatyti neproporcingas ribojamąsias priemones fiziniam asmeniui, kuris turi tik labai netiesioginį ir tolimą ryšį su tariamais materialinės ar finansinės paramos veiksmais, tačiau apeliantas dublike patikslino, kad neketina pateikti proporcingumo principo pažeidimu grindžiamo prieštaravimo.

23 Taryba ginčija apelianto argumentus. Konkrečiai kalbant ji mano, kad Bendrasis Teismas neatsiribojimo nebuvimą laikė ne d kriterijaus sudedamąja dalimi, bet faktine aplinkybe, kaip tai matyti, be kita ko, iš skundžiamo sprendimo 115 punkto. Taryba primena, kad, išskyrus iškraipymo atvejį, kurio nagrinėjamu atveju apeliantas nenurodė, faktinių aplinkybių ir įrodymų vertinimas nėra teisės klausimas, kuriam taikoma Teisingumo Teismo kontrolė apeliaciniame procese. Šie argumentai taip pat taikytini teiginiams, kuriais apeliantas siekia užginčyti Bendrojo Teismo atliktą tam tikrų faktinių aplinkybių ir įrodymų vertinimą. Todėl šio apelianto argumentai turi būti pripažinti nepriimtinais.

Teisingumo Teismo vertinimas

– *Dėl priimtinumo*

24 Reikia priminti, kad pagal SESV 256 straipsnį ir Europos Sąjungos Teisingumo Teismo statuto 58 straipsnį apeliacinį skundą galima paduoti tik teisės klausimais. Tik Bendrasis Teismas turi jurisdikciją konstatuoti ir vertinti reikšmingas faktines aplinkybes ir įrodymus. Faktinių aplinkybių ir įrodymų vertinimas, nebent jie buvo iškreipti, nėra teisės klausimas, dėl kurio galima pateikti apeliacinį skundą Teisingumo Teismui (2024 m. spalio 4 d. Sprendimo *Ferriere Nord / Komisija*, C-31/23 P, EU:C:2024:851, 89 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

25 Teisingumo Teismo teisė tikrinti Bendrojo Teismo konstatuotas faktines aplinkybes visų pirma apima klausimą, ar buvo laikomasi įrodinėjimo pareigos ir įrodymų rinkimo srityje galiojančių taisyklių (2018 m. lapkričio 29 d. Sprendimo *Bank Tejarat / Taryba*, C-248/17 P, EU:C:2018:967, 37 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija). Be to, pagal SESV 256 straipsnį Teisingumo Teismas turi jurisdikciją tikrinti šių faktinių aplinkybių teisinį vertinimą ir teisines išvadas, kurias, remdamasis minėtomis aplinkybėmis, padarė Bendrasis Teismas (2014 m. spalio 1 d. Sprendimo *Taryba / Alumina*, C-393/13 P, EU:C:2014:2245, 16 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

26 Nagrinėjamu atveju, pirma, Taryba iš esmės mano, kad priekaištaudamas Bendrajam Teismui padarius išvadą, jog jis teikė finansinę paramą Rusijos sprendimus priimantiems asmenims, kaip tai suprantama pagal d kriterijų, vien dėl to, kad neatsiribojo nuo *Bank Rossiya* šiems sprendimus priimantiems asmenims taikytos paramos politikos, apeliantas savo pirmojo pagrindo negrindžia teisės klausimais, bet siekia užginčyti Bendrojo Teismo atliktą faktinių aplinkybių vertinimą dėl šio atsiribojimo.

27 Šiam nepriimtinumo pagrindui negalima pritarti. Iš tiesų iš apeliacinio skundo aiškiai matyti, kad tokiu priekaištavimu apeliantas siekia ne užginčyti išvadas ir faktinių aplinkybių vertinimus, susijusius su jo atsiribojimo nuo *Bank Rossiya* vykdomos politikos nebuvimu, o tik priekaištauja Bendrajam Teismui dėl to, kad jis, remdamasis vien šia faktine aplinkybe, padarė išvadą, jog apeliantas teikė paramą, kaip ji suprantama pagal d kriterijų, o tai, remiantis šio sprendimo 25 punkte priminta jurisprudencija, priklauso Teisingumo Teismo kontrolės įgaliojimams apeliaciniame procese.

28 Antra, Taryba teigia, kad apeliantas siekia užginčyti Bendrojo Teismo atliktą tam tikrų faktinių aplinkybių ir įrodymų vertinimą, tačiau nenurodo jų iškraipymo, o tai lemia pirmojo pagrindo nepriimtinumą.

29 Šiam kitam nepriimtinumo pagrindui taip pat negalima pritarti. Iš tiesų, nors apeliantas, pateikdamas savo pirmąjį pagrindą, ginčija tam tikras faktines aplinkybes, taip yra todėl, kad jis mano, jog Bendrasis Teismas nustatė ir įvertino šiuos įrodymus nesant jokių Tarybos pateiktų įrodymų. Prieštaravimas, kuriuo Bendrajam Teismui priekaištaujama dėl to, kad jis konstatavo ar įvertino faktines aplinkybes neįsitikinęs, kad jos buvo pagrįstos įrodymais, reiškia, kad Teisingumo Teismo prašoma atlikti galimo Bendrojo Teismo padaryto taisyklių, susijusių su įrodinėjimo pareiga ir įrodymų rinkimu, pažeidimo kontrolę, o dėl to Teisingumo Teismas turi jurisdikciją pagal šio sprendimo 25 punkte primintą jurisprudenciją.

30 Darytina išvada, kad Tarybos nurodyti pirmojo pagrindo nepriimtinumo motyvai turi būti atmesti, ir kad visas šis pagrindas yra priimtinas.

– *Dėl esmės*

31 Pirma, grįsdamas apeliacinio skundo pirmąjį pagrindą apeliantas priekaištauja Bendrajam Teismui dėl to, kad šis pernelyg plačiai aiškino d kriterijų, nes skundžiamo sprendimo 111 ir 112 punktuose šis teismas rėmėsi tik jo atsiribojimo nuo *Bank Rossiya* vykdomos politikos nebuvimu ir padarė išvadą, kad Taryba galėjo pagrįstai manyti, jog jis, tarpininkaujant šiam bankui, teikia finansinę paramą Rusijos sprendimus priimantiems asmenims, atsakingiems už Krymo aneksiją arba Ukrainos destabilizaciją, kaip tai suprantama pagal šį kriterijų, net jei toks neatsiribojimo nebuvimas nebūtų teigiamas ir tiesioginis pakankamos kiekybinės ar kokybinės svarbos paramos veiksmas.

32 Šiuo klausimu reikia pažymėti, kad apeliantas klaidingai aiškina skundžiamą sprendimą. Iš tiesų Bendrasis Teismas nenustatė, kad toks atsiribojimo nebuvimas yra „materialinės ar finansinės paramos Rusijos sprendimus priimantiems asmenims“, nurodytos d kriterijuje, sudedamoji dalis.

33 Priešingai, to sprendimo 99–111 punktuose Bendrasis Teismas nurodė faktines aplinkybes ir įrodymus, kuriais remdamasis jis nusprendė, kad apeliantas, būdamas V. Putin draugas ir antras pagal dydį *Bank Rossiya* akcininkas, su dar trimis V. Putin draugais priklauso nuolatinių ir didžiausių *Bank Rossiya* akcininkų grupei ir yra labai įtakingas šio banko akcininkas, todėl jo pirminio įtraukimo į sąrašą arba palikimo sąraše dieną jis negalėjo nežinoti, kad *Bank Rossiya* teikė finansinę paramą Rusijos sprendimus priimantiems asmenims, kaip antai V. Putin, kaip tai suprantama pagal šį kriterijų.

34 Remdamasis tokiomis aplinkybėmis, skundžiamo sprendimo 114 punkte Bendrasis Teismas nepadarė teisės klaidos, kai pripažino, kad šiuo konkrečiu atveju, kurį, kaip nurodyta skundžiamo sprendimo 110 punkte, lemia „konkrečios bylos aplinkybės“, yra pakankamai tikslių, konkrečių ir nuoseklių įrodymų, leidžiančių nustatyti, kad tarpininkaujant *Bank Rossiya*, kuris yra Rusijos Federacijos vyresniųjų pareigūnų asmeninis bankas, apeliantas teikė finansinę paramą Rusijos sprendimus priimantiems asmenims, atsakingiems už Krymo aneksiją ir Ukrainos destabilizaciją, kaip tai suprantama pagal d kriterijų.

35 Šiomis aplinkybėmis Bendrasis Teismas tikrai atsižvelgė į tai, kad apeliantas neatsiribojo nuo *Bank Rossiya* finansavimo politikos. Vis dėlto reikia konstatuoti, kad skundžiamo sprendimo 111 punkto sakinio paskutinėje dalyje, pradėtoje „kita vertus“, ir jo 112 bei 115 punktuose nusprendęs, kad apeliantas neatsiribojo nuo šio banko vykdomos politikos Rusijos sprendimus priimančių asmenų atžvilgiu nei prieš pradinį įtraukimą į sąrašą, nei po įtraukimo, Bendrasis Teismas, anaiptol nepapildęs d punkto sudedamąja dalimi, iš esmės patikrino, ar yra apelianto kaltę paneigiančių įrodymų.

36 Taigi, priešingai, nei teigia apeliantas, atsiribojimo nebuvimo nurodymas yra tik vienas iš požymių, kuriais remdamasis, kaip nurodyta šio sprendimo 34 punkte, Bendrasis Teismas, nepakeisdamas Tarybos motyvų savaisiais, kaip savo išvados 43 ir 44 punktuose pažymėjo generalinė advokatė, nusprendė, kad ribojamosios priemonės, taikomos apeliantui pagal d kriterijų, yra pagrįstos.

37 Antra, pateikdamas apeliacinio skundo pirmąjį pagrindą apeliantas priekaištauja Bendrajam Teismui pažeidus įrodinėjimo pareigą ir įrodymų rinkimą reglamentuojančias taisykles, nes jis nepatikrino, ar tai, kad, kaip matyti iš skundžiamo sprendimo 106 ir 110 punktų, jis turėjo pakankamai įgaliojimų, kad kartu su kitais *Bank Rossiya* akcininkais galėtų daryti įtaką jo priimamiems sprendimams, buvo pagrįsta įrodymais, nes Bendrasis Teismas rėmėsi prezumpcija.

38 Reikia priminti, kad Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 47 straipsnyje garantuojama veiksminga teisminė kontrolė reiškia, be kita ko, kad atlikdamas motyvų, kuriais pagrįstas sprendimas įtraukti asmens pavardę į asmenų, kuriems taikomos ribojamosios priemonės, sąrašą, teisėtumo kontrolę Sąjungos teismas turi įsitikinti, kad šis sprendimas, konkrečiai susijęs su šiuo asmeniu, būtų pagrįstas pakankamai tvirtomis faktinėmis aplinkybėmis. Tai reiškia, kad turi būti patikrinti motyvuose, kuriais pagrįstas toks sprendimas, nurodyti faktai, todėl teisminė kontrolė nėra apribota nurodytų motyvų abstrakčios tikimybės vertinimu, o yra susijusi su klausimu, ar šie motyvai arba bent vienas iš jų, vertinamas kaip pakankamas pats savaime minėtam sprendimui paremti, yra pagrįsti (2013 m. liepos 18 d. Sprendimo *Komisija ir kt. / Kadi*, C-584/10 P, C-593/10 P ir C-595/10 P, EU:C:2013:518, 119 punktas ir 2018 m. gruodžio 19 d. Sprendimo *Azarov / Taryba*, C-530/17 P, EU:C:2018:1031, 22 punktas).

39 Kaip Bendrasis Teismas taip pat priminė skundžiamo sprendimo 63 ir 64 punktuose, toks vertinimas turi būti atliekamas įrodymus nagrinėjant ne atskirai, o atsižvelgiant į su jais susijusias aplinkybes, nes Taryba įvykdo jai tenkančią įrodinėjimo pareigą, jei Sąjungos teismui pateikia pakankamai konkrečių, aiškių ir vienas kitą papildančių įrodymų visetą, leidžiantį nustatyti, kad tarp asmens, kuriam taikoma lėšų įšaldymo priemonė, ir režimo, su kuriuo kovojama, yra pakankamas ryšys (2015 m. balandžio 21 d. Sprendimo *Anbouba / Taryba*, C-605/13 P, EU:C:2015:248, 50 ir 52 punktai). Be to, būtent kompetentinga Sąjungos institucija kilus ginčui turi patvirtinti motyvų, nurodytų atitinkamo asmens atžvilgiu, pagrįstumą, o ne šis asmuo turi pateikti šių motyvų pagrįstumą paneigiančių įrodymų. Nors ta institucija neprivalo Sąjungos teismui pateikti visos informacijos ir įrodymų, susijusių su nurodytais pagrindais, vis dėlto svarbu, kad pateikta informacija ar įrodymai patvirtintų atitinkamo asmens kaltę (šiuo klausimu žr. 2013 m. liepos 18 d. Sprendimo *Komisija ir kt. / Kadi*, C-584/10 P, C-593/10 P ir C-595/10 P, EU:C:2013:518, 121 ir 122 punktus).

40 Šiuo klausimu skundžiamo sprendimo 103–105 ir 107 punktuose Bendrasis Teismas rėmėsi įrodymais, kad to sprendimo 106 punkte konstatuotų, jog apeliantas, kaip antrasis *Bank Rossiya* akcininkas, laikomas asmeniniu V. Putin ir Rusijos Federacijos aukšto rango pareigūnų banku, priklausė „pagrindinių akcininkų, žinomų dėl jų artumo su V. Putin, stabiliam branduoliui“ ir dėl jų bent jau solidarumo ryšių. Skundžiamo sprendimo 106 punkte, siejamame su jo 110 punktu, Bendrasis Teismas nusprendė, kad esant tokiai minėtais įrodymais pagrįstai situacijai, atsižvelgiant, be kita ko, į akcininkų sudėtį ir atitinkamos bendrovės kapitalo dydį, negalima paneigti labai didelės apelianto įtakos šio banko sprendimų priėmimui, nes, kaip priminta šio sprendimo 24 punkte ir atsižvelgiant į tai, kad apeliantas nenurodo jokio iškraipymo, nagrinėdamas apeliacinį skundą Teisingumo Teismas negali atlikti tokio faktinių aplinkybių vertinimo kontrolės.

41 Dėl aplinkybės, kad Bendrasis Teismas nepatikrino, ar įvairūs akcininkai veikė kartu ir kartu kontroliavo *Bank Rossiya* sprendimų priėmimą, reikia konstatuoti, kad ši aplinkybė neturi reikšmės, nes Bendrasis Teismas iš esmės nusprendė, kad, nesant jokių jo atsiribojimą patvirtinančių įrodymų, apeliantas, atsižvelgiant į konkrečias aplinkybes, primintas šio sprendimo 34 punkte, neišvengiamai pritarė *Bank Rossiya* sprendimams suteikti finansinę paramą Rusijos sprendimus priimantiems asmenims. Bet kuriuo atveju minėta aplinkybė netiesiogiai, bet neišvengiamai išplaukia iš to, kad, kaip Bendrasis Teismas nurodė skundžiamo sprendimo 103–106 ir 111 punktuose dėl kelių įrodymų, dauguma šio banko akcininkų, kuriuos sudarė apeliantas ir trys kiti asmenys, buvo nuolatiniai ir kad jo nariai palaikė draugystės ar solidarumo ryšius tiek tarpusavyje, tiek su V. Putin. Taigi negalima priekaištauti Bendrajam Teismui dėl to, kad jis šiuo klausimu rėmėsi prezumpcija.

42 Be to, atsižvelgiant į tai, kad apeliantas savo apeliaciniame skunde neginčija skundžiamo sprendimo 70–87 punktų, kuriuose Bendrasis Teismas patvirtino įrodymų, kuriais jis rėmėsi to sprendimo 99–107 punktuose, įrodomąją galią, reikia atmesti apelianto prieštaravimą, grindžiamą tuo, kad Bendrasis Teismas pažeidė įrodinėjimo pareigą ir įrodymų rinkimą reglamentuojančias taisykles.

43 Atsižvelgiant į tai, kad išdėstyta, apeliacinio skundo pirmasis pagrindas turi būti atmestas kaip nepagrįstas.

Dėl antrojo pagrindo

Šalių argumentai

44 Pateikdamas antrąjį pagrindą apeliantas teigia, kad pripažinęs paramos, kaip tai suprantama pagal a kriterijų, buvimą vien dėl jo pasyvaus elgesio *Bank Rossiya* vykdomos politikos Kryme atžvilgiu, Bendrasis Teismas skundžiamo sprendimo 118 ir 120 punktuose paramos sąvoką aiškino su to sprendimo 117 punkte priminta jurisprudencija nesuderinamu būdu, taigi padarė teisės klaidą.

45 Iš tiesų, net darant prielaidą, kad *Bank Rossiya* gali imtis veiksmų, dėl kurių kiltų jo atsakomybė už veiksmus ar politiką, kuriais kenkiama Ukrainos teritoriniam vientisumui, kaip tai suprantama pagal a kriterijų, šių argumentų negalima pritaikyti apeliantui taikant šį kriterijų. Konkrečiai kalbant, tai, kad į minėto kriterijaus taikymo sritį patenka asmenys, kurie pozityviais ir konkrečiais veiksmais neremia vykdomų veiksmų ir politikos, neleidžia apibūdinti konkrečios paramos ir nustatyti pakankamo ryšio tarp į sąrašą įtraukto asmens ir situacijos, su kuria kovojama. Bet kuriuo atveju veiksmų ar veiklos sąvoka, kaip ji suprantama pagal skundžiamo sprendimo 117 punkte nurodytą jurisprudenciją, negali apimti tokio pasyvaus elgesio ar neveikimo, kokį Bendrasis Teismas nurodė to sprendimo 120 punkte.

46 Taigi Bendrasis Teismas patvirtino pernelyg platų a kriterijaus aiškinimą, pagal kurį negalima nustatyti tikslinių, todėl proporcingų ir tinkamų, ribojamųjų priemonių.

47 Taryba ginčija apelianto argumentus ir pažymi, kad tiek, kiek apeliantas siekia ginčyti faktines aplinkybes ir nenurodo jokio iškraipymo, jo argumentai dėl tų pačių motyvų, kokie išdėstyti šio sprendimo 23 punkte, turi būti pripažinti nepriimtinais.

Teisingumo Teismo vertinimas

48 Kadangi, kaip matyti iš šio sprendimo 36 punkto, skundžiamo sprendimo rezoliucinė dalis turi būti laikoma pagrįsta, nes ginčijamais aktais apeliantui nustatytos ir paliktos galioti ribojamosios priemonės dėl to, kad jis teikia finansinę paramą Rusijos sprendimus priimantiems asmenims, kaip tai suprantama pagal d kriterijų, Bendrojo Teismo klaida dėl motyvo, susijusio su apelianto parama a kriterijui nurodytiems veiksmams ar politikai, darant prielaidą, kad ji įrodyta, negali lemti šios rezoliucinės dalies panaikinimo, todėl, nesant reikalo priimti sprendimo dėl Tarybos nurodyto nepriimtinumo pagrindo, apeliacinio skundo antrasis pagrindas turi būti atmestas kaip nereikšmingas (šiuo klausimu žr. 2011 m. birželio 9 d. Sprendimo *Comitato „Venezia vuole vivere“ ir kt. / Komisija* (C-71/09 P, C-73/09 P ir C-76/09 P, EU:C:2011:368, 65 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

49 Taigi visas apeliacinis skundas turi būti atmestas.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

50 Pagal Teisingumo Teismo procedūros reglamento 184 straipsnio 2 dalį, jeigu apeliacinis skundas yra nepagrįstas, Teisingumo Teismas priima sprendimą dėl bylinėjimosi išlaidų. Pagal šio Procedūros reglamento 138 straipsnio 1 dalį, taikomą apeliacinėse bylose pagal jo 184 straipsnio 1 dalį, pralaimėjusiai šaliai nurodoma padengti bylinėjimosi išlaidas, jei laimėjusi šalis to reikalavo.

51 Kadangi Taryba reikalavo priteisti iš apelianto bylinėjimosi išlaidas, o jis pralaimėjo bylą, iš jo priteisiamos bylinėjimosi išlaidos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (penktoji kolegija) nusprendžia:

1. Atmesti apeliacinį skundą.

2. Priteisti iš Gennady Nicolayevich Timchenko bylinėjimosi išlaidas.

Parašai.